

ASIAKKAIDEN LUOKITTELU

1. YLEISTÄ ASIAKKAIDEN LUOKITTELUSTA

Sijoituspalvelulain mukaan sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava asiakkaalle tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Luokittelu tapahtuu suoraan lain nojalla ja sijoituspalvelulaki sisältää yksityiskohtaiset määräykset luokitteluun vaikuttavista tekijöistä. Asiakkaan luokittelulla on vaikutusta sijoittajansuojan laajuuteen sekä sovellettavaksi tuleviin menettelytapasääntöihin.

Yksityiskohtainen luettelo luokittelukriteereistä on tämän muistion alla.

Ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus ilmoittaa palveluntarjoajalle muutoksista, jotka voivat vaikuttaa asiakkaan luokitteluun.

2. HAKEMUS TULLA LUOKITELLUKSI TOISESSA ASIAKASLUOKASSA

Asiakkaalla on oikeus hakea sijoituspalveluyrityksen tekemän asiakasluokittelun muuttamista. Luokittelun muuttamista koskeva hakemus on tehtävä kirjallisesti. Luokittelun muuttamisella voi olla vaikutusta sijoittajansuojaan ja menettelytapasäännösten soveltamiseen. Ammattimaista asiakasta voidaan tämän hakemuksesta kohdella ei-ammattimaisena asiakkaana tai hyväksyttävänä vastapuolena. Myös ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena asiakkaana.

Hyväksyttäväksi vastapuoleksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena tai ei-ammattimaisena asiakkaana. Palveluntarjoaja harkitsee tapauskohtaisesti luokittelun muuttamisen edellytyksiä ja sitä hyväksyykö se asiakkaan hakemuksen. Ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus pyytää ei-ammattimaisen asiakkaan kohtelua, jos asiakas katsoo, ettei sillä ole riittävää kokemusta ja tietämystä arvioida tai hallita palveluun tai liiketoimeen liittyviä riskejä.

3. LUOKITTELUN VAIKUTUKSET SIJOITTAJAN SUOJAAN

Suomen lainsäädännön mukaan ei-ammattimaiset asiakkaat ovat Sijoittajien korvausrahaston suojan piirissä. Rahasto korvaa sijoittajalle aiheutuneet menetykset silloin, kun rahaston jäsen ei ole suorittanut suojan piiriin kuuluvan sijoittajan selviä ja riidattomia saatavia sopimuksen mukaisesti. Sijoittajien korvausrahasto ei kuitenkaan kata sijoitusrahastotoimintaa.

Yhdelle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on 9/10 sijoittajan yhdeltä sijoituspalveluyritykseltä olevan saatavan suuruudesta, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Rahasto ei korvaa osakekurssin laskusta tai vääristä sijoituspäätöksistä johtuvia tappioita, joten asiakas vastaa edelleen omien sijoituspäätöstensä seurauksista.

Ulkomaisen palveluntarjoajan Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen ei-ammattimaiset asiakkaat kuuluvat pääsääntöisesti palveluntarjoajan kotivaltion sijoittajan suojan piiriin.

Jos palveluntarjoaja tarjoaa sijoituspalveluna ainoastaan toimeksiantojen välittämistä, sijoitusneuvontaa tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä ja palveluntarjoajalla ei ole

hallussaan tai hallinnoitavanaan asiakasvaroja, tällaisen palveluntarjoajan asiakkaat eivät kuulu sijoittajien korvausrahaston suojan piiriin.

4. LUOKITTELUN VAIKUTUS SOVELLETTAVIIN MENETTELYTAPAVAATIMUKSIIN

Ei-ammattimainen asiakas

Ei-ammattimaiselle asiakkaalle on annettava ennen kirjallisen sopimuksen tekemistä sopimuksen ehdot ja riittävät tiedot palveluntarjoajasta sekä tarjottavasta palvelusta. Myös tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista on ilmoitettava. Tiedot on annettava pysyvällä tavalla siten, että asiakas voi tulostaa tai tallentaa ne. Tiedot voidaan antaa myös palveluntarjoajan verkkosivuilla, mikäli asiakas on antanut tähän suostumuksensa.

Asianmukaisuuden arvioiminen:

Tarjotessaan toimeksiantojen välittämistä ei-ammattimaiselle asiakkaalle palveluntarjoajan on pyydettävä asiakkaalta tiedot tämän kyseistä rahoitusvälinettä tai sijoituspalvelua koskevasta sijoituskokemuksesta ja – tietämyksestä voidakseen arvioida, onko rahoitusväline tai palvelu asiakkaan kannalta asianmukainen. Palveluntarjoajalla on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin.

Mikäli palveluntarjoaja katsoo, ettei rahoitusväline tai palvelu ole asiakkaan kannalta asianmukainen, on palveluntarjoajan ilmoitettava tästä asiakkaalle. Palveluntarjoajan on myös kerrottava asiakkaalle, mikäli se ei voi arvioida rahoitusvälineen tai palvelun asianmukaisuutta asiakkaalle siitä syystä, että asiakas ei ole antanut kaikkia arvioinnin perusteeksi tarvittavia tietoja. Jos kyse on asiakkaan aloitteesta tapahtuvasta laissa tarkoitetun yksinkertaiseen rahoitusvälineeseen liittyvän toimeksiannon toteuttamisesta tai välittämisestä, asianmukaisuusarviointia ei tarvitse tehdä.

Soveltuvuuden arvioiminen:

Palveluntarjoajan, joka tarjoaa sijoitusneuvontaa ja omaisuudenhoitoa ei-ammattimaiselle asiakkaalle, on hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta, asiakkaan tai tämän edustajan kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä asiakkaan sijoitustavoitteista, jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä tai palveluita.

Soveltuvuusarvioinnin tarkoituksena on antaa palveluntarjoajalle mahdollisuus toimia asiakkaan etujen mukaisesti. Tämän vuoksi on tärkeää, että asiakas tai asiakkaan edustaja antaa palveluntarjoajalle ajantasaiset ja oikeat tiedot. Palveluntarjoajalla on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin.

Palveluntarjoajan tulee edellä hankkimiensä tietojen valossa arvioida, vastaako annettava neuvo tai tarjottava palvelu asiakkaan sijoitustavoitteita, kykeneekö asiakas kantamaan taloudellisesti mahdollisen riskin ja onko asiakkaalla tai tämän edustajalla tarvittavat sijoituskokemus ja -tietämys riskien ymmärtämiseksi suositeltuun toimeen. Jos palveluntarjoaja ei saa riittäviä tietoja, se ei saa suositella asiakkaalle kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä.

Ei-ammattimaisilla asiakkailla on myös oikeus saada sijoituspalvelulain soveltamista koskevat yksittäiset erimielisyydet ratkaisusuosituksia antavan riippumattoman toimielimen ratkaistavaksi. Tällaisena toimielimenä toimii Arvopaperilautakunta.

Ammattimainen asiakas

Ammattimaiselle asiakkaalle on annettava ennen sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskevan sopimuksen tekemistä asiakkaan sijoituskokemus huomioon ottaen riittävät tiedot tarjottavasta palvelusta ja palvelun kohteena olevien rahoitusvälineiden luonteesta sekä niihin liittyvistä riskeistä. Ammattimainen asiakas kuuluu vain osittain menettelytapasäännösten suojan piiriin.

Soveltuvuuden arvioiminen:

Palveluntarjoajan, joka tarjoaa sijoitusneuvontaa ja omaisuudenhoitoa ammattimaiselle asiakkaalle, on hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta sekä sijoitustavoitteista, jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä tai palveluita. Palveluntarjoajalla on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin.

Jos asiakas on suoraan lain nojalla luokiteltu ammattimaiseksi asiakkaaksi, palveluntarjoaja voi omaisuudenhoitopalveluita tai sijoitusneuvontaa tarjotessaan olettaa, että asiakas pystyy kantamaan taloudellisesti suositeltuun liiketoimeen liittyvät asiakkaan sijoitustavoitteiden mukaiset sijoitusriskit eikä asiakkaan taloudellista asemaan ole näin ollen tarpeen selvittää. Palveluntarjoajan tulee edellä hankkimiensa tietojen valossa arvioida, vastaako annettava neuvo tai tarjottava palvelu asiakkaan sijoitustavoitteita. Jos palveluntarjoaja ei saa riittäviä tietoja, se ei saa suositella asiakkaalle kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä.

Hyväksyttävä vastapuoli

Hyväksyttävä vastapuoli voi pyytää palveluntarjoajalta kirjallisesti, että sijoittajan suojaksi tarkoitettuja menettelytapasäännöksiä sovellettaisiin sen kanssa tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liiketoimen osalta. Palveluntarjoaja harkitsee tapauskohtaisesti suostuuko se esitettyyn pyyntöön. Muissa tapauksissa menettelytapasäännökset ja sijoittajan suoja koskevat säännökset eivät sovellu hyväksyttäviin vastapuoliin.

ASIAKKAIDEN LUOKITTELUKRITEERIT

A. Ei-ammattimainen asiakas

Muu kuin ammattimainen asiakas tai hyväksyttävä vastapuoli.

B. Ammattimainen asiakas

1. Yhteisöt

Rahoitusmarkkinoilla toimiluvan nojalla toimintaa harjoittava tai säännelty yhteisö¹⁾ ja siihen rinnastettava ulkomainen viranomaisvalvonnassa oleva yhteisö:

- a) sijoituspalveluyritys,
- b) luottolaitos,
- c) rahastoyhtiö,
- d) vaihtoehtorahastojen hoitaja,
- e) optioyhteisö,
- f) arvopaperipörssi,
- g) säilytisyhteisö ja erityinen säilytisyhteisö,
- h) selvitysyhteisö ja ulkomainen selvitysyhteisö,
- i) arvopaperikeskus,
- j) vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu vakuutusyhtiö,
- k) työeläkevakuutusyhtiö, eläkesäätiö ja eläkekassa,
- l) EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 4 alakohdassa tarkoitettu paikallinen yritys²⁾
- m) hyödykkeitä ja hyödykejohdannaisia omaan lukuunsa ostava ja myyvä yritys,
- n) muu yhteisösijoittaja³⁾

2. Suuryritykset

Yritys, joka täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaan vähintään kaksi seuraavista kolmesta vaatimuksesta:

- a) taseen loppusumma on vähintään 20 000 000 euroa,
- b) liikevaihto on vähintään 40 000 000 euroa,
- c) omat varat ovat vähintään 2 000 000 euroa

---

1) Säännellyksi yhteisöksi katsotaan myös vakuutusyhdistykset.

2) Yritys, joka käy kauppaa omaan lukuunsa futuuri-, optio- tai muilla johdannaismarkkinoilla ja käteismarkkinoilla ainoana tarkoituksenaan positioiden suojaaminen johdannaismarkkinoilla tai joka käy kauppaa toisten kyseisillä markkinoilla toimivien jäsenten lukuun ja jonka samojen markkinoiden määräytisosapuolet ovat taanneet, kyseisten markkinoiden määräytisosapuolten ollessa vastuussa tällaisen yrityksen tekemien sopimusten täytäntöönpanosta. Hallituksen esityksen mukaan muita yhteisösijoittajia ovat mm. erilaiset erityisrahoitusyhtiöt, joihin ei sovelleta luottolaitostoiminnasta annettua lakia. Tällaisia ovat hallituksen esityksen mukaan mm. Finnvera Oyj ja Teollisen yhteistyön rahasto Oy (FINNFUND).

3) Omiin varoihin luetaan mm. osake-, osuus ja muu vastaava pääoma, ylikurssirahasto, käyvän arvon rahasto, muut rahastot ja kertyneet voittovarot.

3. Valtio ja niiden yksiköt

- a) Suomen valtio,
- b) Valtiokonttori,
- c) Ahvenanmaan maakunta,
- d) ulkomainen valtio ja osavaltio,
- e) valtionvelkaa hoitava ulkomainen elin

4. Keskuspankit

- a) Euroopan keskuspankki,
- b) Suomen Pankki ja siihen rinnastettava ulkomainen keskuspankki,
- c) Kansainvälinen valuuttarahasto,
- d) Maailmanpankki ja niihin rinnastettava kansainvälinen yhteisö tai organisaatio

5. Yhteisösijoittajat

Pääasiallisena toimialana on rahoitusvälineisiin sijoittaminen.

6. Asiakkaan oma hakemuksen perusteella

Edellytykset:

6.1. Asiakas hakee kirjallisesti.

6.2. Asiakas täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

- a) asiakas on toteuttanut huomattavan suuria liiketoimia⁴⁾ kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa viimeksi kuluneen neljän vuosineljänneksen aikana;
- b) asiakkaan sijoitussalkun arvo⁵⁾ on yli 500 000 euroa;
- c) asiakas työskentelee tai on työskennellyt rahoitusallalla ammattimaisesti vähintään vuoden.

6.3. Sijoituspalveluyritys on arvioinut, että asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisiä sijoituspäätöksiä ja ymmärtää niihin liittyvät riskit, ja sijoituspalveluyritys hyväksyy asiakkaan hakemuksen.

6.4. Sijoituspalveluyritys ilmoittaa asiakkaalle kirjallisesti, ettei asiakas kuulu kaikkien sijoituspalvelulain 10 luvun menettelytapasäännösten suojan ja sijoittajien korvausrahaston suojan piiriin.

6.5. Asiakas ilmoittaa sijoituspalveluyritykselle kirjallisesti olevansa tietoinen menettelytapasäännösten suojan ja korvausrahastosuojan menettämisestä.

---

4) Huomattavan suuriksi liiketoimiksi katsotaan vähintään 50.000 euron suuruiset liiketoimet.

5) Sijoitussalkun arvoa laskettaessa mukaan luetaan myös käteisvarat.

C. Hyväksyttävä vastapuoli

1. Yhteisöt

Rahoitusmarkkinoilla toimiluvan nojalla toimintaa harjoittava tai säännelty yhteisö ⁶⁾ ja siihen rinnastettava ulkomaalainen viranomaisvalvonnassa oleva yhteisö:

- a) sijoituspalveluyritys,
- b) luottolaitos,
- c) rahastoyhtiö,
- d) vaihtoehtorahastojen hoitaja,
- e) optioyhteisö,
- f) arvopaperipörssi,
- g) säilytisyhteisö ja erityinen säilytisyhteisö,
- h) selvitysyhteisö ja ulkomainen selvitysyhteisö,
- i) arvopaperikeskus,
- j) vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu vakuutusyhtiö,
- k) työeläkevakuutusyhtiö, eläkesäätiö ja eläkekassa,
- l) EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 4 alakohdassa tarkoitettu paikallinen yritys⁷⁾
- m) hyödykkeitä ja hyödykejohdannaisia omaan lukuunsa ostava ja myyvä yritys,
- n) muu yhteisösijoittaja ⁸⁾

2. Suuryritykset

Yritys, joka

2.1. täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaan vähintään kaksi seuraavista kolmesta vaatimuksesta:

- a) taseen loppusumma on vähintään 20 000 000 euroa,
- b) liikevaihto on vähintään 40 000 000 euroa,
- c) omat varat ⁹⁾ ovat vähintään 2 000 000 euroa ja

2.2 joka antaa nimenomaisen suostumuksensa tulla kohdelluksi hyväksyttävänä vastapuolena.

3. Valtio ja niiden yksiköt

- a) Suomen valtio,
- b) Valtiokonttori,
- c) Ahvenanmaan maakunta,
- d) ulkomainen valtio ja osavaltio,
- e) valtionvelkaa hoitava ulkomainen elin

---

6) Säännellyksi yhteisöksi katsotaan myös vakuutusyhdistykset.

7) Yritys, joka käy kauppaa omaan lukuunsa futuuri-, optio- tai muilla johdannaismarkkinoilla ja käteismarkkinoilla ainoana tarkoituksenaan positoiden suojaaminen johdannaismarkkinoilla tai joka käy kauppaa toisten kyseisillä markkinoilla toimivien jäsenten lukuun ja jonka samojen markkinoiden määritysosapuolet ovat taanneet, kyseisten markkinoiden määritysosapuolten ollessa vastuussa tällaisen yrityksen tekemien sopimusten täytäntöönpanosta.

8) Hallituksen esityksen mukaan muita yhteisösijoittajia ovat mm. erilaiset erityisrahoitusyhtiöt, joihin ei sovelleta luottolaitostoinnasta annettua lakia. Tällaisia ovat hallituksen esityksen mukaan mm. Finnvera Oyj ja Teollisen yhteistyön rahasto Oy (FINNFUND).

9) Omiin varoihin luetaan mm. osake-, osuus ja muu vastaava pääoma, ylikurssirahasto, käyvän arvon rahasto, muut rahastot ja kertyneet voittovarot

4. Keskuspankit

- a) Euroopan keskuspankki
- b) Suomen Pankki ja siihen rinnastettava ulkomainen keskuspankki
- c) Kansainvälinen Valuuttarahasto,
- d) Maailmanpankki ja niihin rinnastettava kansainvälinen yhteisö tai organisaatio

5. Hyväksyttäväksi vastapuoleksi luokitellun asiakkaan hakemus tulla kohdelluksi ammattimaisena asiakkaana

Edellytykset:

5.1. Edellä kohdissa 1, 3 ja 4 tarkoitettu hyväksyttävä vastapuoli hakee kirjallisesti menettelytapasäännösten soveltamista sen kanssa tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liiketoimen osalta.

5.2. Sijoituspalveluyritys hyväksyy asiakkaan hakemuksen

6. Hyväksyttäväksi vastapuoleksi luokitellun asiakkaan hakemus tulla kohdelluksi ei-ammattimaisena asiakkaana

Edellytykset:

6.1. Edellä kohdissa 1, 3 ja 4 tarkoitettu hyväksyttävä vastapuoli hakee kirjallisesti menettelytapasäännösten soveltamista sen kanssa tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liiketoimen osalta.

6.2. Sijoituspalveluyritys hyväksyy asiakkaan hakemuksen.

6.3. Asiakkaan kohtelusta ei-ammattimaisena asiakkaana tehdään kirjallinen sopimus josta käy ilmi sen soveltaminen yhteen tai useampaan palveluun tai liiketoimeen taikka yhteen tai useaan erityyppiseen arvopaperiin tai liiketoimeen.

Edellä tässä momentissa tarkoitettut menettelyt voidaan toteuttaa myös sijoituspalveluyrityksen aloitteesta.

7. Hakemuksesta ammattimaiseksi asiakkaaksi luokitellun yhteisösijoittajan hakemus tulla kohdelluksi hyväksyttävänä vastapuolena

Edellytykset:

7.1. Asiakas hakee kirjallisesti.

7.2. Asiakas täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

a) asiakas on toteuttanut huomattavan suuria liiketoimia¹⁰⁾ kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa viimeksi kuluneen neljän vuosineljänneksen aikana;

b) asiakkaan sijoitussalkun arvo¹¹⁾ on yli 500 000 euroa;

c) asiakas työskentelee tai on työskennellyt rahoitusallalla ammattimaisesti vähintään vuoden.

7.3. Sijoituspalveluyritys on arvioinut, että asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisiä sijoituspäätöksiä ja ymmärtää niihin liittyvät riskit, ja sijoituspalveluyritys hyväksyy asiakkaan hakemuksen.

7.4. Sijoituspalveluyritys ilmoittaa asiakkaalle kirjallisesti, ettei asiakas kuulu kaikkien sijoituspalvelulain 10 luvun menettelytapasäännösten suojan ja sijoittajien korvausrahaston suojan piiriin.

7.5. Asiakas ilmoittaa sijoituspalveluyritykselle kirjallisesti olevansa tietoinen menettelytapasäännösten suojan ja korvausrahastosuojan menettämisestä.

---

10) Huomattavan suuriksi liiketoimiksi katsotaan vähintään 50.000 euron suuruiset liiketoimet.

11) Sijoitussalkun arvoa laskettaessa mukaan luetaan myös käteisvarat.